Lei 1

NICOLAE CEAUȘESCU

CUVÎNTARE la adunarea activului de partid al municipiului București

26 aprilie 1968

Editura politică

NICOLAE CEAUȘESCU

CUVÎNTARE
la adunarea activului de partid al municipiului București

26 aprilie 1968

Editura politică — București, 1968

„Scînteia" nr. 7 687 din 28 aprilie 1968

Stimați tovarăși,

Dați-mi voie să încep prin a transmite activului de partid din Capitală, tuturor comuniștilor un salut călduros din partea Comitetului Central al Partidului Comunist Român!

Plenara Comitetului Central al partidului a dezbătut timp de patru zile probleme de o mare însemnătate, care vor exercita o puternică influență pozitivă asupra dezvoltării societății noastre socialiste. Hotărîrile plenarei au trezit un puternic ecou și au fost primite cu deosebită satisfacție de toți membrii de partid, de întregul popor. Aceste hotărîri demonstrează încă o dată principialitatea și consecvența cu care Comitetul Central al partidului înfăptuiește neabătut linia politică și directivele trasate de Congresul al IX-lea pentru perfecționarea conducerii activității economico-sociale, dezvoltarea continuă a democrației de partid și a democrației socialiste în țara noastră.

Doresc să subliniez în fața activului de partid al Capitalei că lucrările plenarei s-au desfășurat într-o atmosferă de puternic entuziasm și într-un spirit de înaltă principialitate, exigență și răspundere, ceea ce demonstrează că Comitetul nostru Central îndeplinește cu

cinste sarcinile puse de Congres, îndreptăţeşte încrederea pe care i-au acordat-o partidul şi poporul.

După cum ştiţi, la primul punct al ordinii de zi s-a discutat problema învăţămîntului de cultură generală, profesional şi tehnic şi superior. În plenară au fost relevate marile realizări obţinute în anii socialismului în dezvoltarea învăţămîntului şi în formarea de cadre de specialitate pentru toate sectoarele de activitate. O contribuţie de seamă au adus în această privinţă unităţile de învăţămînt din Bucureşti — cel mai puternic centru de învăţămînt din România.

Totodată, în plenară s-au subliniat în mod justificat o serie de lipsuri ce s-au manifestat în această perioadă în organizarea şi desfăşurarea procesului de învăţămînt. Nu doresc să revin asupra celor spuse la plenară despre lipsurile existente în unele instituţii de învăţămînt superior din Capitală, deoarece am convingerea că criticile aduse vor fi reţinute de cadrele didactice şi de studenţi şi că se vor lua toate măsurile pentru îmbunătăţirea activităţii, pentru ridicarea nivelului învăţămîntului.

Trebuie să se acţioneze cu toată fermitatea pentru înfăptuirea directivelor Comitetului Central privind învăţămîntul, deoarece realizarea lor este indispensabilă pentru a asigura ca învăţămîntul nostru să corespundă tot mai bine cerinţelor mereu crescînde pe care societatea le pune în faţa sa.

Desăvîrşirea socialismului şi procesul creării condiţiilor pentru trecerea în viitor la comunism impun ca o necesitate obiectivă, o dată cu dezvoltarea bazei materiale şi perfecţionarea relaţiilor de producţie, ridicarea nivelului general de cultură al întregului popor, progresul rapid

al ştiinţei şi învăţămîntului. Socialismul şi comunismul sînt rezultatul a tot ceea ce a creat pînă acum omenirea mai bun, mai avansat în domeniul producţiei materiale şi al cunoaşterii umane.

Prin această prismă privim sarcinile învăţămîntului nostru de toate gradele şi îndeosebi ale învăţămîntului superior, care are un rol principal în educarea şi formarea tineretului pentru muncă şi viaţă. Întreaga activitate a şcolii şi universităţii trebuie să înarmeze tineretul cu cele mai înaintate cunoştinţe ştiinţifice, cu concepţia despre lume şi societate a proletariatului — materialismul dialectic şi istoric.

În această privinţă o mare răspundere revine corpului didactic. Comitetul Central apreciază, după cum ştiţi, în mod deosebit activitatea cadrelor didactice şi îndeosebi din învăţămîntul superior. Îmi exprim convingerea că întregul corp didactic va milita cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce-i revin, pentru progresul şi prosperitatea României socialiste.

Avem un tineret studenţesc care dovedeşte multă seriozitate în învăţătură, în felul în care se pregăteşte pentru a fi gata să-şi aducă contribuţia la dezvoltarea multilaterală a patriei. Sîntem convinşi că studenţii din Capitală, ca de altfel toţi studenţii din ţară, întregul tineret din patria noastră, vor munci cu şi mai mult elan pentru ridicarea nivelului lor de cunoştinţe, pentru a răspunde preocupării permanente şi încrederii pe care le-o acordă partidul, statul, întregul popor.

Învăţămîntul superior trebuie să fie un centru puternic pentru promovarea ştiinţei înaintate şi a ideologiei noastre. Am subliniat la plenară anumite neajunsuri ce se

manifestă în acest domeniu de activitate în unele instituții de învățămînt, îndeosebi în universitate. Se impune, de aceea, cu multă acuitate necesitatea sporirii combativității față de orice concepții idealiste, față de orice confuzii ideologice, inclusiv unele idei retrograde sau chiar reacționare, care, din păcate, își mai fac loc și față de care nu întotdeauna se ia poziție corespunzătoare.

Organizațiile de partid trebuie să fie în primele rînduri și să militeze mai energic pentru îmbunătățirea activității în învățămîntul superior, pentru creșterea combativității corpului didactic, a studenților față de tot ceea ce este străin concepțiilor noastre, pentru ridicarea nivelului general științific și ideologic al învățămîntului. Sarcini de răspundere revin, de asemenea, organizațiilor Uniunii Tineretului Comunist. Comuniștii, fiecare membru de partid trebuie să militeze neobosit pentru triumful marxism-leninismului, pentru victoria filozofiei noastre împotriva tuturor concepțiilor filozofice străine.

Consider că este necesar să se acorde mai multă atenție întăririi organizațiilor de partid din universități și institutele de învățămînt superior, prin primirea unui număr mai mare de studenți în partid. Este o greșeală faptul că s-a neglijat și s-a subapreciat primirea unui număr mai mare de studenți în partid, că s-a mers pe linia de a se aprecia că n-ar fi necesar să avem un număr mai mare de studenți membri de partid, că vor avea timp să devină membri de partid cînd vor intra în producție.

Trebuie să rezolvăm într-un timp scurt, în mod pozitiv, această lipsă, să trecem la primirea unui număr mai mare de studenți în partid, să creăm în toate facultățile

și în toți anii de studii organizații de partid studențești. Aceasta este o cerință obligatorie pentru a asigura buna desfășurare a activității educative în rîndul studenților, buna funcționare a organizațiilor de tineret, succesul eforturilor noastre pentru formarea intelectualilor de mîine ai patriei noastre.

Comitetul municipal de partid București trebuie să acorde mai multă atenție muncii de partid din învățămînt și îndeosebi din învățămîntul superior. Aș dori să menționez în această ordine de idei necesitatea ca comitetul municipal să analizeze în cel mai scurt timp activitatea comitetului de sector care se ocupă de învățămîntul superior, să-l ajute să-și îndeplinească așa cum trebuie datoria, să ia măsuri pentru întărirea lui cu cadre care să-i asigure o activitate corespunzătoare sarcinilor înalte ce-i revin. Subliniez, tovarăși, că nu este vorba de un oarecare comitet de sector; aici trebuie să avem oameni cu o bună pregătire ideologică, științifică, tovarăși care să aibă cunoștințele și priceperea de a mobiliza cei 30 000 de studenți, miile de profesori și de lucrători din corpul didactic, pentru a crea din această considerabilă forță intelectuală un sprijin activ al întregii munci de formare a unui tineret intelectual nou, constructor al socialismului și comunismului.

Plenara a dezbătut modul cum se realizează sarcinile trasate de Congresul al IX-lea cu privire la creșterea rîndurilor partidului. După cum știți, partidul numără astăzi peste 1 760 000 de membri. Compoziția socială corespunde, în general, structurii societății noastre. Muncitorii și țăranii reprezintă peste 70 la sută din numărul total al membrilor de partid. Este îmbucurător că în

rîndul partidului sînt aproape 300 000 de intelectuali, o forţă uriaşă, care întrece cu mult numărul total al intelectualilor pe care-i avea întreaga Românie dinainte de război. Subliniez, de asemenea, că în unele domenii, din totalul categoriei respective de intelectuali aproape 40 la sută, şi cîteodată chiar mai mulţi, sînt membri de partid. Putem fi mulţumiţi de felul cum se desfăşoară activitatea partidului în rîndul intelectualilor şi de contribuţia lor la înfăptuirea politicii partidului.

Plenara a constatat că organizaţiile de partid, comuniştii îşi îndeplinesc cu cinste misiunea de organizatori şi îndrumători ai întregii activităţi de dezvoltare a societăţii noastre, fiind urmaţi cu încredere de masele largi ale poporului, de toţi cetăţenii patriei, fără deosebire de naţionalitate. Creşterea rîndurilor partidului constituie încă o dovadă a încrederii de care el se bucură în rîndul maselor largi ale celor ce muncesc.

Organizaţia din Bucureşti este organizaţia cea mai puternică numericeşte a partidului şi, totodată, cu activitatea cea mai complexă. Ea îşi îndeplineşte în bune condiţii marile sarcini ce-i stau în faţă. Comitetul Central dă o înaltă apreciere felului în care comuniştii din Bucureşti, activul comitetului municipal îşi desfăşoară munca politico-organizatorică, înfăptuind neabătut, în toate domeniile, linia generală a partidului.

Preocupîndu-se necontenit de ridicarea bunăstării întregului popor, partidul nostru are în centrul activităţii sale grija faţă de om, rezolvarea tuturor problemelor ridicate de cei ce muncesc.

O expresie a acestei preocupări este analiza făcută de plenara Comitetului Central cu privire la modul cum sînt

soluţionate scrisorile şi sesizările oamenilor muncii. Aş dori să arăt în primul rînd că însuşi numărul mare de scrisori adresate Comitetului Central al partidului reflectă încrederea poporului nostru în partid şi în Comitetul său Central, convingerea profundă a oamenilor muncii că, adresîndu-se partidului, conducerii sale, problemele pe care le ridică îşi vor găsi o rezolvare corespunzătoare. Trebuie totodată să subliniem că prin aceste sesizări şi scrisori, dintre care cele mai multe sînt întemeiate, partidul, organele sale primesc un sprijin puternic în descoperirea unor neajunsuri, în elaborarea măsurilor pentru îmbunătăţirea activităţii în diferite domenii, pentru rezolvarea problemelor ce se ridică pe teren, în activitatea practică.

Comitetul Central a atras atenţia activului de partid şi de stat, tuturor funcţionarilor din ministere şi din consiliile populare că trebuie să acorde mai multă atenţie soluţionării operative şi în bune condiţii a tuturor sesizărilor juste ale oamenilor muncii. Cred că nu mai e nevoie să insist aici pentru a sublinia că aceasta este o îndatorire de onoare a fiecărui activist de partid, a fiecărui membru de partid, a fiecărui funcţionar al statului nostru, — o condiţie spre a-şi îndeplini aşa cum se cuvine sarcinile şi a răspunde încrederii partidului şi poporului.

Tovarăşi,

Plenara Comitetului Central, analizînd starea pregătirii de luptă şi politice a forţelor armate ale ţării, a constatat cu deplină satisfacţie că armata noastră se găseşte la un bun nivel de instruire şi că este oricînd gata să-şi înde-

plinească cu cinste misiunea sacră încredinţată de partid şi guvern, ca apărătoare a pămîntului patriei, a cauzei păcii.

Statul nostru a făcut şi face mari eforturi financiare şi materiale pentru înzestrarea forţelor noastre armate cu tehnica modernă de luptă. Este de înţeles că, atîta vreme cît există imperialismul şi, ca urmare, se menţine pericolul de agresiune şi război, inclusiv pericolul unui război mondial, este necesar să facem totul pentru a asigura întărirea continuă a forţelor noastre armate, a capacităţii lor de luptă pentru apărarea patriei. După cum aţi putut afla, plenara Comitetului Central a hotărît să fie luate noi măsuri pentru a asigura forţelor noastre armate tehnica de luptă necesară şi modernă. În acest sens, au fost stabilite măsuri pentru a produce la noi în ţară o parte mai mare a mijloacelor de apărare, importînd în special acea tehnică de luptă a cărei producţie în ţară nu se justifică economic sau nu se poate realiza la un nivel satisfăcător.

Urmărind cu consecvenţă să asigure armata noastră cu tot ce-i este necesar pentru a-şi putea îndeplini în orice moment misiunea, Comitetul Central şi-a exprimat şi îşi exprimă încrederea deplină că militarii forţelor noastre armate vor depune eforturi neobosite spre a-şi ridica în continuare nivelul pregătirii de luptă şi politice, spre a învăţa să folosească în orice condiţii de luptă armamentul din dotare, a fi oricînd gata să-şi îndeplinească datoria faţă de patrie, faţă de cauza socialismului.

Tovarăşi,

Plenara Comitetului Central, discutînd problema reabilitării unor activişti de partid şi de stat, a trecut în

revistă activitatea partidului şi a conducerii sale de-a lungul unei întregi perioade istorice. Aceasta pentru că nu putem analiza şi stabili cauzele care au dus la o serie de abateri, fără a ţine seama într-adevăr de întreaga perioadă şi de tot ce s-a întîmplat pe atunci.

Desigur s-ar putea pune întrebarea dacă era necesar sau nu să analizăm acum aceste probleme, dacă nu era mai bine să considerăm că la noi nu avem nimic de reabilitat. S-ar putea ridica, de asemenea, şi o altă întrebare : punînd în discuţie aceste probleme nu se va umbri oare activitatea partidului dintr-o perioadă de o deosebită importanţă, eroică ? Cred că la aceste întrebări se poate răspunde, fără nici o ezitare : nu, nu umbrim în nici un fel activitatea eroică a partidului, pentru că noi nu confundăm activitatea uriaşă desfăşurată de partid cu abuzurile şi nelegiuirile înfăptuite de oameni cărora le este străin spiritul de partid.

Prezidiul şi Comitetul Executiv, Comitetul Central al partidului procedează foarte just şi răspund unor înalte îndatoriri ce le revin în faţa partidului şi a poporului — de a lămuri lucrurile cu deplină obiectivitate, de a preciza adevărul şi a arăta dacă arestarea şi reprimarea unor activişti de partid şi de stat au fost sau nu întemeiate. Trebuie să facem aceasta cu întreaga noastră conştiinţă de membri de partid.

Desigur, tovarăşi, facem acest lucru stăpîniţi de o mare amărăciune, deoarece vreme îndelungată ne-am obişnuit să gîndim şi să declarăm public, cu multă satisfacţie, că la noi nu avem nimic de reabilitat, că în România nu s-au petrecut abuzuri şi încălcări ale democraţiei de partid şi ale legalităţii socialiste. Mai mult, s-a

spus că a fost o mare fericire pentru noi că am avut pe cineva care a apărat activul de partid și de stat. Și iată că deodată sîntem nevoiți să constatăm că avem și noi obligații de reabilitare — și, din păcate, că avem mulți activiști de partid de reabilitat. Unii post-mortem, alții care mai sînt în viață și au suferit diferite sancțiuni și represiuni. Avem, ca să mă exprim astfel, sentimentul că ne-am trezit brusc dintr-un vis frumos și constatăm că realitatea este cu totul alta. La această concluzie s-a ajuns pe baza unei analize temeinice a faptelor, care demonstrează că în această perioadă au fost comise multe abuzuri, că cei care le-au organizat și-au pătat mîinile cu sîngele lui Pătrășcanu și al altor activiști de partid și de stat.

Avem de aceea obligația morală și politică să restabilim adevărul, așa cum este el. Numai astfel ne îndeplinim datoria de comuniști, pe care partidul și poporul i-au investit cu o mare răspundere. Făcînd lumină deplină în aceste probleme de mare însemnătate, ne exprimăm înaltul spirit de răspundere în fața partidului, a poporului, pentru cauza socialismului în România.

Dezvăluirea abuzurilor și ilegalităților comise în acea perioadă nu numai că nu va diminua, ci, dimpotrivă, va întări și mai mult autoritatea și prestigiul partidului nostru în fața poporului, care va vedea în el un partid ce știe în mod curajos să dezvăluie lipsurile, să lupte pentru înlăturarea lor, să restabilească adevărul și să asigure întărirea legalității socialiste în România.

În istoria zbuciumată a poporului nostru s-au săvîrșit multe abuzuri și crime împotriva poporului, dar clasele dominante, partidele burghezo-moșierești au căutat întotdeauna să le justifice, să ascundă realitatea și adevărul. Istoria, timpul — supremul judecător — au făcut însă întotdeauna dreptate și au condamnat pe făptașii nelegiuirilor. Noi sîntem comuniști și nu putem proceda în același fel, nu putem lăsa ca istoria și timpul să aducă lumină. Noi sîntem aceia care avem datoria și sarcina să facem dreptate — și s-o facem astăzi, cînd sînt în viață cei care cunosc realitățile și care știu cum s-au petrecut lucrurile. A lăsa aceasta pe seama istoriei și a timpului ar însemna a contribui poate la ascunderea adevărului și la falsificarea lui. Pentru că dacă astăzi se găsesc oameni ca Drăghici, care încearcă să înșele partidul și poporul, să nege faptele chiar în fața celor care le-au cunoscut direct fiindcă s-au petrecut sub ochii lor, cu mult mai greu ar fi fost mai tîrziu de restabilit adevărul.

Partidul nostru comunist este puternic tocmai prin aceea că știe să analizeze critic și autocritic propria sa activitate. Aceasta este o dovadă a forței și seriozității sale. În același timp, aceasta constituie și garanția sigură că se vor lua măsurile necesare pentru îndreptare, că se va face totul pentru ca în viitor să nu se mai poată produce asemenea fapte reprobabile.

Doresc să subliniez în fața activului de partid seriozitatea și înalta răspundere cu care Comitetul Central a analizat aceste probleme. Procedînd în acest fel, Comitetul Central își îndeplinește cu cinste misiunea încredințată de congres de a asigura conducerea între congrese a întregii activități politico-sociale, sarcina trasată de Congresul al IX-lea de a restabili normele leniniste în partidul nostru, democrația de partid, democrația socia-

listă, de a lichida o dată pentru totdeauna abuzurile și ilegalitățile și de a trage la răspundere pe cei vinovați.

Am ascultat raportul comisiei de partid și relatările multor tovarăși care au luat cuvîntul în plenara Comitetului Central sau care au vorbit aici. Putem să tragem concluzia că în acea perioadă au fost comise multe abuzuri, au avut loc grave cazuri de reprimare a unor activiști de partid și de stat, dintre care cazul Pătrășcanu este poate cel mai flagrant și cel mai grăitor. Dar nu este singurul.

După cum s-a arătat în plenară, comisia de partid desemnată de Comitetul Executiv a studiat timp de doi ani și jumătate, cu concursul unui număr mare de activiști de partid, dosare însumînd peste 50 000 de file, străduindu-se să descurce firele acelei înscenări monstruoase care a fost cazul Pătrășcanu. Comisia, formată din vechi membri de partid, a analizat actele, a discutat cu un mare număr de oameni, atît din cei implicați în proces, cît și cu cei care au întreprins ancheta, ajungînd la concluziile de care ați luat cunoștință.

Pentru felul cum și-au îndeplinit sarcina încredințată, plenara Comitetului Central a exprimat mulțumiri tovarășilor din comisie, tuturor activiștilor care au lucrat pentru restabilirea adevărului. Acum este în afară de orice îndoială că arestarea și condamnarea lui Pătrășcanu nu au nici o justificare, că a avut loc de fapt o înscenare odioasă, că Pătrășcanu este victima unui asasinat mișelesc.

Merită de remarcat că aceasta s-a întîmplat în 1954, cînd în alte țări socialiste, în Uniunea Sovietică începuse să se ia curs spre dezvăluirea unor astfel de ilegalități

și spre reabilitarea victimelor acestora. De aceea este și mai de neînțeles de ce tocmai atunci s-a ivit această grabă de a-l judeca și a-l executa după două zile, în mod precipitat, prin împușcare pe la spate.

De asemenea, comisia, analizînd acuzațiile ce i se aduceau lui Foriș, că ar fi fost agent al dușmanului, a constatat că el este nevinovat, că a fost executat fără să existe temeiuri legale și chiar fără judecată — că, deci, și în acest caz a avut loc de fapt un asasinat.

Din studierea și a altor cazuri și procese, între care procesul Luca, procesul de la Canal și altele, se evidențiază, de asemenea, netemeinicia multor acuzații și multor condamnări din acele vremuri. Toate acestea constituie acte pe care partidul nostru le reprobă și le condamnă cu toată hotărîrea. Ele sînt însă, totodată, acte de drastică acuzare și condamnare la adresa acelora care le-au inițiat și înfăptuit. Ele îl acuză și îl condamnă pe Alexandru Drăghici, ca organizator și înfăptuitor al acestor acțiuni criminale împotriva activului de partid și de stat, îl acuză și-l condamnă pe Gheorghiu-Dej, care a inițiat și patronat aceste acțiuni.

Va trebui, de asemenea, să stabilim adevărul și în ce privește sancționarea unor activiști de partid și de stat, care au avut de suferit în perioada respectivă.

În fața faptelor atît de evidente, subliniate și completate pe larg de membrii Comitetului Central, poziția adoptată în plenară de Alexandru Drăghici apare cu totul de neînțeles. Logica, bunul simț îl obligau să vină în fața Comitetului Central și să arate deschis cum s-au întîmplat toate acestea, să arate care este partea sa

de răspundere, să ajute Comitetul Central și partidul să restabilească adevărul.

Or, în loc să facă acest lucru în mod cinstit, el s-a situat pe poziția de a justifica totul, de a încerca să demonstreze ceea ce nu se poate demonstra. A încercat să susțină și acum în fața Comitetului Central, în fața dovezilor evidente, că de fapt reprimările erau întemeiate. În loc să reprobe și să condamne abuzurile, arestările și represiunile, să exprime regrete pentru cele săvîrșite, el a căutat să le justifice, declarînd cinic că de fapt îi pare rău că n-a reușit să-și asigure dovezi suficiente pentru a justifica crimele, că activitatea celor din subordinea lui a fost slabă și că de aceea comisia de partid a putut să demonstreze netemeinicia acuzațiilor.

Realitatea este că cei care au săvîrșit aceste acte au manifestat slăbiciuni tocmai pentru că nu au procedat cinstit, pentru că s-au bazat pe minciuni și falsuri, iar minciunile și falsurile nu pot fi la nesfîrșit acoperite. Drăghici a venit și a declarat cu cinism în fața plenarei că în activitatea securității ar fi admise, ca o practică, înscenările — denumite de el „legende" — că ar fi admise constrîngerile morale, recurgerea la falsificări și provocări, afirmînd că așa a procedat și siguranța burghezo-moșierească cu comuniștii.

Aceasta este, tovarăși, o insultă la adresa organelor noastre de securitate, a orînduirii noastre socialiste. Nu este în etica comuniștilor, în etica societății noastre socialiste recurgerea la falsuri, la înscenări, la mistificări. Este drept, acestea sînt metode care au existat în practica siguranței burghezo-moșierești, dar noi am luptat împotriva lor.

Organele noastre de securitate și de justiție au fost create în societatea noastră în scopul apărării cuceririlor revoluționare ale poporului, al luptei împotriva dușmanilor socialismului, ca organe ce trebuie să fie pătrunse de spiritul respectului față de lege, al respectului față de om, față de ideile socialismului. Se poate afirma că Drăghici, prin comparația ce a făcut-o cu organele de represiune ale claselor exploatatoare, a recunoscut un adevăr, deoarece el a procedat cu comuniștii așa cum proceda și siguranța burghezo-moșierească. Firește că un om cu astfel de concepții n-avea ce căuta în fruntea unui organ de o asemenea importanță, care cere multă integritate morală, multă cinste, mult spirit partinic și conștiință comunistă — adică tocmai ceea ce el n-a avut niciodată.

Aș vrea să subliniez că, în cuvîntul său la plenară, Drăghici a căutat să se sustragă de la răspunderea ce-i revenea pentru represaliile împotriva activiștilor de partid, pentru condamnarea și asasinarea lui Pătrășcanu, referindu-se la lupta dusă de organele de securitate contra elementelor dușmănoase, contrarevoluționare, care au fost lichidate în acele vremuri. Este adevărat, tovarăși, că în primii ani ai construcției socialiste, clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea, cu intelectualitatea înaintată și cu alte forțe populare, sub conducerea partidului comunist, a dus o luptă dîrză împotriva dușmanului, repurtînd victorii în toate domeniile de activitate. Au fost lichidate, pentru totdeauna, clasele exploatatoare, forțele politice reacționare, s-au făurit noi relații de producție și, pe această bază, s-a cimentat unitatea întregului popor în jurul partidului.

Lichidarea forțelor reacționare este opera luptei unite a maselor populare, este rezultatul politicii marxist-leniniste a partidului nostru. În decursul anilor s-a încercat să se acrediteze la securitate ideea că aceasta a dus de fapt lupta cu dușmanul. Încă în 1956 am criticat această concepție, subliniind că nu securitatea, ci partidul a fost organizatorul și conducătorul luptei împotriva dușmanului, că nu activitatea represivă este hotărîtoare, întrucît nici o activitate de acest fel nu poate lichida burghezia, nu poate lichida moșierimea. Numai activitatea revoluționară, de transformare a societății și de construcție socialistă poate asigura victoria în această luptă. Dar dacă noi am desființat clasele dominante, reacțiunea, aceasta se datorește nu măsurilor represive, ci tocmai victoriilor strălucite obținute de poporul nostru în construcția socialistă, muncii eroice a întregului popor sub conducerea Partidului Comunist Român.

Așa cum am mai spus nu o dată, organele securității statului și alte organe de stat au avut și își au rolul lor în această luptă. Nu o dată Comitetul Central a dat o înaltă apreciere activității acestor organe, aportului lor la cauza generală, faptului că și-au îndeplinit cu cinste sarcinile încredințate de partid și guvern. La plenara din iulie anul trecut s-a vorbit pe larg despre aceste probleme și nu consider că trebuie să ne mai oprim acuma asupra lor. Azi noi nu discutăm despre munca organelor de securitate, ci analizăm abuzurile și reprimările săvîrșite împotriva unor activiști de partid și de stat.

Este, desigur, normal ca în acest cadru să analizăm munca acelor tovarăși care au lucrat la securitate, răspunderea lor față de ce s-a întîmplat. Nimeni nu se poate

sustrage de la această răspundere ascunzîndu-se sub paravanul luptei împotriva dușmanului. Activiștii de partid nu erau dușmani, ci, dimpotrivă, tovarăși de luptă contra dușmanului de clasă — unii dintre ei cu un trecut care reprezintă o mîndrie pentru partid și popor, cum a fost Lucrețiu Pătrășcanu. Dacă vorbim de lupta împotriva dușmanului, atunci normal era nu să se caute dușmani în partid, ci să se facă totul pentru unirea forțelor revoluționare ale poporului, pentru a asigura victoria în lupta cu dușmanul, pentru construcția socialismului. Or, în loc de atitudine tovărășească, de grijă, de apărare a activului de partid, mulți activiști au suferit represiuni, aducîndu-se mari daune cauzei socialismului, partidului nostru, slăbindu-se tocmai frontul de luptă împotriva dușmanilor construcției societății socialiste.

Vinovați de abuzurile săvîrșite sînt numai și numai aceia care au patronat sau au avut direct răspunderi în această privință — între care un rol de frunte l-a îndeplinit Drăghici Alexandru.

Nu există domeniu de activitate în care Drăghici să nu fi împins securitatea de a se erija în organ suprem de conducere, pe deasupra partidului, a Comitetului Central, a comitetelor regionale, a ministerelor. Aceste practici s-au răsfrînt și asupra a diferite domenii ale activității artistice sau cercetării științifice — cu rezultate profund negative, determinînd crearea unei atmosfere de neîncredere și suspiciune și contribuind la rămînerile în urmă ce se manifestă în unele din aceste sectoare.

E adevărat, tovarăși, acestea aparțin unei perioade din trecut, dar e necesar să vorbim de ele acum, pentru

că au adus grave daune şi trebuie să ne asigurăm ca asemenea fapte să nu se mai poată repeta.

În plenară, Drăghici a făcut de asemenea declaraţii că n-ar fi dat personal ordine pentru maltratări şi pentru falsuri.

Oare aşa să fie, tovarăşi ? Faptele, cei care le-au simţit, se poate spune pe pielea lor, dovedesc cu totul altceva. Realitatea este că în întreaga activitate la Ministerul de Interne, Drăghici a încurajat abuzurile, le-a organizat şi a comis el însuşi abuzuri — şi încă nu puţine. El n-a fost numai un instrument, ci are răspunderea directă pentru tot ce s-a întîmplat la Ministerul Afacerilor Interne.

În cuvîntul său, Drăghici a făcut zeci de referiri la Gheorghiu-Dej, declarînd că acesta nu putea să-i înscenze acuzaţii lui Pătrăşcanu şi, ca atare, nici el n-ar fi putut face acest lucru. Fără a dori să discutăm acum despre toate aspectele activităţii lui Gheorghiu-Dej, trebuie arătat ca un fapt că el a fost pornit împotriva lui Pătrăşcanu, a îndrumat permanent anchetarea cazului. Acest lucru l-a dovedit şi comisia de partid, l-a declarat de altfel de nenumărate ori şi Drăghici, care a arătat că Gheorghiu-Dej primea toate declaraţiile celor anchetaţi, le studia şi făcea pe ele adnotări, îndrumînd cum să se ducă în continuare ancheta şi ce răspunsuri să se obţină. Există documente, tovarăşi — deşi o parte dintre ele, conform declaraţiilor lui Drăghici, au fost distruse în 1960 din ordinul lui Gheorghiu-Dej — şi aceste documente poartă pe ele asemenea adnotări şi îndrumări. Distrugerea acestor documente, ca şi trimiterea în judecată a unora sau înlesnirile de a părăsi ţara acordate

altora dintre cei implicaţi în acest proces, dovedeşte că s-a căutat în mod insistent şi cu perseverenţă ştergerea urmelor rămase după această înscenare, în speranţa că niciodată nu se va mai putea descoperi adevărul.

Desigur, Gheorghiu-Dej are merite incontestabile, după cum a avut şi serioase lipsuri şi greşeli, dar la ordinea de zi a discuţiilor noastre nu este analiza activităţii sale. Probabil, aşa cum au cerut mulţi membri ai Comitetului Central al partidului, va trebui o dată să facem şi o asemenea analiză. Ceea ce se poate spune acum este însă că nici un fel de merite ale lui Gheorghiu-Dej nu pot să-i scuze abuzurile şi răspunderea sa în asasinarea lui Pătrăşcanu, ca şi în multe ilegalităţi comise împotriva unor activişti de partid şi de stat.

În aprecierea activităţii oricărui tovarăş, partidul nostru porneşte de la analiza obiectivă şi lucidă a faptelor, nu de la mituri. Noi nu avem nevoie de idoli. Noi nu avem nevoie să facem din oameni port-drapel. Marxism-leninismul respinge şi a respins astfel de concepţii, ca străine ideologiei clasei muncitoare. Port-drapelul nostru este marxism-leninismul, concepţia despre lume şi viaţă a proletariatului.

Sînt de acord cu acei tovarăşi care au subliniat în adunarea de azi gravele răspunderi ce-i revin lui Chişinevschi. Este adevărat că el a avut o activitate intensă şi dăunătoare în domeniul artei, culturii, învăţămîntului, în domeniul ideologic pe care le-a îndrumat mult timp, cu rezultate deosebit de negative pentru partidul nostru, pentru poporul nostru. Dar el a avut, de asemenea, o activitate susţinută şi în alte domenii, avînd răspunderi directe, nemijlocite şi din cele mai grave pentru

asasinarea lui Lucrețiu Pătrășcanu, ca și pentru alte abuzuri judiciare și ilegalități săvîrșite în acea perioadă.

Ancheta făcută și prezentată Biroului Politic de către Alexandru Drăghici s-a bazat pe declarații false, obținute prin schingiuiri și presiuni morale, și cuprindea acuzații cu caracter absolut imaginar, fără nici un temei legal, urmărind în mod premeditat să conducă la executarea lui Pătrășcanu. În acest fel, Gheorghiu-Dej și Alexandru Drăghici, care, așa cum reiese din cercetările comisiei de partid, cunoșteau adevărul, au indus în eroare Biroul Politic.

Trebuie să subliniem că o mare răspundere poartă și membrii Biroului Politic de atunci, care s-au mulțumit cu concluziile prezentate fără a cere dovezi certe, — așa cum impuneau atît răspunderile lor deosebite în partid, cît și gravitatea cazului care privea un militant de frunte al partidului.

Despre munca lui Drăghici s-a discutat de mai multe ori, iar în ședința Biroului Politic din aprilie 1956 s-a hotărît chiar schimbarea lui de la Ministerul Afacerilor Interne. A fost o hotărîre care prevedea ca ministrul de afaceri interne să nu mai fie membru al Biroului Politic, ceea ce implica schimbarea imediată din funcție a lui Drăghici. Această măsură n-a fost însă aplicată, datorită opoziției manifestate de Gheorghiu-Dej și Alexandru Drăghici.

Tot la acea ședință a Biroului Politic, vorbind despre munca M.A.I., am arătat : „În ce privește Ministerul Afacerilor Interne, spiritul de partid continuă să fie slab, după cum tot slab este controlul de partid. Tovarășul Drăghici crede că poate face orice, pentru că are legături cu Gheorghiu-Dej și nu răspunde față de nimeni altcineva. Manifestările nesănătoase de la Ministerul Afacerilor Interne se datoresc în bună parte influenței și atitudinii tovarășului Drăghici. Tovarășul Drăghici nu muncește cu cadrele ; el desconsideră oamenii, din aparatul de securitate sînt scoși sub pretexte diferite un număr însemnat de membri de partid. Numai în 1954 au fost scoși vreo 900 de membri de partid. De trei ani, adică de cînd este Drăghici acolo, Ministerul Afacerilor Interne nu are un colectiv de conducere închegat. Aceasta este rezultatul poziției lui Drăghici față de cadre. Îi place să se înconjoare cu oameni lingușitori. Îndrumează slab munca de securitate". Realitatea, tovarăși, este că o dată cu venirea lui Drăghici la Ministerul Afacerilor Interne a început prigoana împotriva comuniștilor vechi, ilegaliști care lucrau în securitate, a început aruncarea lor afară din M.A.I.

În anii care au urmat s-a stabilit, e adevărat, să fie luate o serie de măsuri, s-a discutat și despre un șir de abuzuri, s-a preconizat întărirea controlului de partid la Securitate și la Ministerul de Interne. Pe parcurs, unele măsuri s-au aplicat, dar în bună parte numai jos, la regiuni, și deloc la Ministerul Afacerilor Interne, unde Drăghici nu accepta prezența partidului, unde el se considera totul, pe deasupra partidului.

Cu atît mai absurdă, contravenind flagrant adevărului, apare declarația făcută în plenară de Alexandru Drăghici, care spunea că el ar fi introdus linia partidului la M.A.I. Ne putem întreba : care linie ? Căci ceea ce s-a întîmplat în această perioadă la M.A.I., abuzurile și ilegalitățile săvîrșite nu reprezintă în nici un fel linia parti-

dului nostru. O asemenea afirmaţie a lui Drăghici calomniază partidul, politica sa profund umanistă, care porneşte de la grija pentru om şi care face totul pentru dezvoltarea personalităţii umane — şi nu pentru abrutizare, aşa cum a procedat Drăghici în activitatea lui.

Nu vreau să fac o analiză a activităţii lui Lucreţiu Pătrăşcanu. Calomniile exprimate de Drăghici în plenară despre Lucreţiu Pătrăşcanu constituie o revoltătoare insultă, nu numai la adresa acestui militant al partidului nostru, ci şi la adresa întregului partid — pentru că Lucreţiu Pătrăşcanu a fost unul din activiştii şi conducătorii de seamă ai partidului, ai poporului român. L-am cunoscut puţin pe Pătrăşcanu atît înainte de război cît şi după acesta. Era un om de mare valoare intelectuală — un om de vastă erudiţie şi cultură marxist-leninistă, un remarcabil conducător de partid. Desigur, avea şi el lipsurile sale, dar nu ştiu dacă se găseşte om pe lume care să poată susţine că este perfect şi nu are nici un fel de lipsuri. Partidul nostru, poporul român se pot mîndri cu oameni ca Pătrăşcanu. Noi dorim, tovarăşi, ca în rîndurile intelectualităţii de astăzi să avem cît mai mulţi oameni ca Pătrăşcanu, luptători hotărîţi pentru cauza socialismului şi comunismului, a umanismului socialist!

Lovindu-se în Pătrăşcanu, s-a lovit în partid, în capacitatea sa de luptă, în forţa sa ideologică.

Tovarăşi,

Analizînd toate acestea, se pune pe drept cuvînt întrebarea: cum s-au putut întîmpla asemenea fapte?

S-a vorbit despre atmosfera generală de suspiciune şi de neîncredere ce exista în această perioadă faţă de cadrele de partid şi de stat. Au fost făcute aici referiri la influenţa proceselor şi condamnărilor care au avut loc în perioada acelor ani într-o serie de ţări socialiste. Toate acestea au contribuit fără îndoială — şi ar fi greşit să nu recunoaştem — la crearea şi la accentuarea unei atmosfere de neîncredere şi suspiciune.

Dar, după părerea mea, nu putem explica ceea ce s-a petrecut în România numai referindu-ne la ceea ce s-a petrecut în alte ţări. Pentru a înţelege mai bine cum s-a ajuns la asemenea situaţie, cred că este necesar să ne referim în primul rînd la unele stări de lucruri din partidul nostru, care a trecut printr-o grea luptă fracţionistă. În realitate, urmările acesteia au continuat să se facă simţite şi după ce, formal, ea a fost lichidată. Această situaţie s-a resimţit şi în timpul războiului cu adînci influenţe negative asupra capacităţii de luptă a partidului; ea s-a reflectat şi în anii de după reintrarea partidului în legalitate şi chiar după cucerirea puterii de către clasa muncitoare. Cauzele represiunilor trebuie căutate în situaţia care a domnit în partid, în faptul că după 23 August luptele fracţioniste au continuat într-o formă sau alta în partid — iar Pătrăşcanu a fost una din victimele acestor lupte, şi nu singura. La toate acestea trebuie să adăugăm şi unele trăsături de caracter personale ale lui Gheorghiu-Dej şi ale lui Drăghici.

Numai în acest context, ne putem referi şi analiza condiţiile în care s-au petrecut abuzurile şi încălcările de care s-a vorbit aici.

Aici s-a vorbit despre cultul personalităţii. Unii obişnuiesc să pună totul pe seama acestui cult, pentru că se pare că e mai uşor aşa. Dar a proceda astfel nu înseamnă

a face o analiză justă, marxist-leninistă, pentru că practicile pe care le discutăm aici nu țin, de fapt, de cultul personalității. Asemenea practici izvorăsc din concepțiile burgheziei, ale reacțiunii ; ele își au izvorul și sînt caracteristice stărilor de înapoiere economică, socială, politică, culturală a oamenilor, mentalității înapoiate a celor care au înfăptuit aceste abuzuri ; izvorăsc, de fapt, din ignorarea și încălcarea principiilor de organizare și de muncă ale partidului nostru, din nesocotirea normelor de bază ale societății socialiste. Ca urmare, trebuie să privim aceste abuzuri, aceste încălcări, aceste crime, nu ca un însoțitor imanent al socialismului — cum încearcă să explice unii — ci ca fenomene care vin din afara socialismului și n-au ce căuta în socialism.

În analizarea cauzelor care au dus la aceste ilegalități trebuie să privim lucrurile cu seriozitate, cu răspundere și să știm să lăsăm la o parte patimile, să lăsăm la o parte amărăciunile, să judecăm lucrurile cu calm și să stabilim ceea ce este just, ceea ce este necesar să facem.

În activitatea de conducere a destinelor țării trebuie să ținem seama și să ne călăuzim nu după sentimente, ci după ceea ce este în mod obiectiv necesar și just, pentru a asigura dezvoltarea ascendentă a partidului și a societății noastre.

Analizînd ceea ce s-a întîmplat în această perioadă în partidul nostru, cred că se impune să tragem toate învățămintele și să luăm asemenea măsuri — organizatorice, politice — încît niciodată să nu se mai poată întîmpla asemenea fapte.

În primul rînd trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre pentru întărirea rolului conducător al partidului, să

veghem ca în organele de securitate, de justiție să domnească un puternic și sănătos spirit de partid. Partidul trebuie să exercite un control și o îndrumare permanentă asupra întregii activități din acest sector, acordînd mai multă atenție muncii de educare politică a tuturor lucrătorilor din organele de securitate. Este necesar să dezvoltăm și mai mult democrația de partid, să creăm toate condițiile ca membrii de partid să-și poată spune deschis părerea.

Înfăptuirea principiilor de bază ale partidului presupune drepturi depline membrilor de partid de a-și spune părerea asupra oricărei probleme, de a avea păreri deosebite într-o problemă sau alta.

Este adevărat — așa cum au remarcat unii tovarăși în plenară — că, pentru a se lua o hotărîre, nu este neapărat necesară realizarea unanimității. Statutul partidului nostru prevede norme și situații cînd hotărîrile se pot lua cu majoritate simplă sau cu majoritate de $^{2}/_{3}$, în raport de importanța hotărîrilor, a măsurilor care urmează să fie adoptate. Desigur, nu este rău dacă în discutarea problemelor se ajunge la unanimitate — dar acest lucru nu trebuie absolutizat, exprimarea unei păreri diferite nu trebuie privită ca o sursă de suspiciune, deoarece exprimarea părerii proprii este un drept elementar, categoric și inalienabil al oricărui membru de partid. Ceea ce este realmente obligatoriu este îndatorirea ca o dată hotărîrile luate, ele să fie înfăptuite de toți membrii de partid ; trebuie să se realizeze o strînsă unitate de acțiune pentru realizarea hotărîrilor. Nu este îngăduit nimănui să încalce sau să se abată de la o hotărîre adop-

tată pînă la o nouă rediscutare şi, eventual, pînă la luarea altei hotărîri.

Este necesar să crească şi mai mult rolul Comitetului Central în viaţa partidului nostru. Este adevărat, acum în Comitetul Central se dezbat multe probleme, dar consider că aceasta nu este suficient ; trebuie ca membrii Comitetului Central să participe mai activ la procesul de elaborare a diferitelor hotărîri şi materiale care urmează a fi transformate în lege, sau supuse dezbaterii plenarei. Iar acesta este numai un aspect ; este necesar să mergem mai departe, să facem ca fiecare membru al Comitetului Central să participe cît mai activ la aplicarea în viaţă a acestor hotărîri, la întreaga viaţă de partid. Aceasta este valabil şi pentru membrii comitetelor judeţene şi, în general, ai tuturor organelor noastre de partid. În acest fel răspunderea şi controlul se vor întări, iar posibilitatea de a se comite abuzuri sau de a se lua hotărîri fără o consultare colectivă va fi tot mai limitată, va putea fi evitată.

Este necesar să se aplice şi să se respecte cu stricteţe principiul muncii colective — principiu suprem al activităţii partidului. Toate hotărîrile trebuie să fie rodul dezbaterii largi, principiale şi temeinice în cadrul organelor de partid. Acestea poartă răspunderea pentru hotărîrile pe care le adoptă, pentru activitatea lor colectivă, — după cum fiecare activist trebuie să răspundă personal atît pentru propria sa activitate, cît şi a organului de partid din care face parte, pentru hotărîrile pe care acesta le adoptă.

Trebuie să dezvoltăm şi mai mult democraţia noastră socialistă. Am făcut mulţi paşi înainte în acest sens — şi mai avem încă de făcut. Trebuie să ajungem acolo ca

omul să se simtă pe deplin liber, stăpîn pe sine însuşi, să facem ca nici unui cetăţean al acestei ţări, fie el ministru, activist de partid sau simplu om al muncii, să nu-i mai fie teamă niciodată că plecînd la muncă s-ar putea să nu se mai întoarcă acasă — aşa cum se întîmpla în perioada la care ne referim şi pe care, din fericire, am depăşit-o de mult.

Socialismul trebuie să realizeze asemenea condiţii ca omul, stăpîn al mijloacelor de producţie, făuritor al tuturor valorilor materiale şi spirituale, să fie într-adevăr în centrul atenţiei, să aibă rolul principal în societate, să se bucure şi să beneficieze nestînjenit de drepturile şi libertăţile adevăratei democraţii socialiste — premisa fundamentală a înfloririi depline a personalităţii umane. Aceasta înseamnă, în fond, socialismul pentru care am luptat, pe care îl făurim şi-l desăvîrşim în România. Să întărim continuu legalitatea socialistă. Respectul legilor trebuie să reprezinte o obligaţie pentru toţi activiştii de partid şi de stat. Legea trebuie să fie respectată în primul rînd de aceia care sînt chemaţi să vegheze la aplicarea ei.

Nu poate exista democraţie socialistă, nu se poate vorbi de legalitate atunci cînd sînt nesocotite, cînd sînt încălcate legile. Legile sînt făcute de noi, de clasa muncitoare, ţărănime, intelectualitate, şi dacă unele din ele mai au pe undeva anumite lipsuri, carenţe, să le modificăm, să le perfecţionăm ; dar nu se poate admite nimănui să nesocotească aceste legi, să le încalce.

Este necesar să aplicăm, de asemenea, cu fermitate, hotărîrile Conferinţei Naţionale cu privire la creşterea

rolului guvernului şi al Marii Adunări Naţionale, organe care trebuie să-şi exercite pe deplin atribuţiile prevăzute de Constituţie; ele au un rol de mare importanţă în întărirea respectului faţă de lege, în asigurarea legalităţii şi dezvoltarea democraţiei socialiste în România. Să asigurăm un asemenea cadru organizatoric şi juridic încît să nu se mai poată în nici un fel lua măsuri peste capul organelor legale. Trebuie să înţelegem că nici o hotărîre, nici o dispoziţie nu poate înlocui legea. Să punem capăt, o dată pentru totdeauna, vechilor practici şi încercărilor de a înlocui hotărîrile de partid şi legile pe linie de stat cu dispoziţiuni sau indicaţii, care nu pot în nici un fel să ţină loc de hotărîri de partid sau de legi ale statului. Fireşte, în cadrul procesului de aplicare a legilor şi a hotărîrilor, există muncă de îndrumare, de control, de ajutor, dar acestea trebuie să se facă în concordanţă cu normele partidului şi cu legile de stat, să corespundă acestora, să se încadreze în legalitatea noastră socialistă.

Adoptarea măsurilor de reabilitare a lui Lucreţiu Pătrăşcanu şi a celorlalţi, hotărîrile luate de plenară vor avea o mare importanţă pentru activitatea partidului, pentru dezvoltarea democraţiei socialiste în patria noastră. Ele vor contribui la sporirea încrederii oamenilor muncii în partid, vor dovedi că partidul este ferm hotărît să pună cu desăvîrşire capăt la tot ceea ce a fost negativ în trecut, că este capabil să ia toate măsurile pentru ca nimeni şi niciodată să nu mai poată fi arestat şi condamnat pe nedrept, pentru ca toţi cetăţenii ţării noastre să se simtă cu adevărat membri ai unei societăţi socialiste.

Stimaţi tovarăşi,

În încheiere mă voi referi la unele probleme internaţionale care au făcut obiectul discuţiilor în plenara Comitetului Central al partidului.

Este cunoscută politica externă a ţării noastre, în centrul căreia se află colaborarea multilaterală cu ţările sistemului mondial socialist. România dezvoltă legăturile sale de colaborare cu toate ţările, indiferent de orînduirea lor, acordă o atenţie deosebită lărgirii relaţiilor sale cu ţările care luptă pentru consolidarea independenţei lor naţionale, pentru progres economic şi social. La baza relaţiilor cu toate statele, ţara noastră aşază principiile egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectării suveranităţii naţionale şi a dreptului fiecărui popor de a-şi hotărî soarta. Aceste principii se afirmă tot mai mult ca baza sigură a colaborării trainice între toate popoarele, a păcii în lume.

Mă voi referi pe scurt la lucrările Comitetului Politic Consultativ al ţărilor participante la Tratatul de la Varşovia, lucrări care au avut loc în luna martie la Sofia. Sesiunea a fost convocată la cererea României, cu scopul de a se face un schimb de păreri în legătură cu tratatul de neproliferare a armelor nucleare. Din partea altor state au fost propuse pe ordinea de zi şi alte probleme.

La întîlnire s-a adoptat în unanimitate o declaraţie de solidaritate cu lupta poporului vietnamez.

În legătură cu aceasta, doresc să subliniez că ţara noastră consideră că este necesar să înceteze bombardamentele şi toate actele de război împotriva Republicii Democrate Vietnam. Statele Unite ale Americii să pună capăt tărăgănelilor şi să vină în întîmpinarea poziţiei

adoptate de Republica Democrată Vietnam în scopul ajungerii la tratative.

În ce priveşte neproliferarea armelor nucleare, ţările participante şi-au expus poziţiile lor. Poziţia ţării noastre vă este cunoscută şi nu mă voi mai referi la ea acum. Delegaţia ţării noastre n-a avut împuternicirea să hotărască la Sofia aprobarea tratatului în forma actuală, aceasta urmînd să fie decisă de Comitetul Central şi guvern la momentul cuvenit. În acest sens s-a şi ajuns la încheierea lucrărilor Comitetului Politic Consultativ. Seara, la sfîrşitul recepţiei, tovarăşul Jivkov m-a informat că unele delegaţii doresc să semneze o declaraţie separată în care să afirme hotărîrea lor de a semna tratatul de neproliferare. I-am spus că este dreptul fiecărui partid să procedeze cum crede de cuviinţă, dar, după părerea mea, nu este bine să se semneze la Sofia o declaraţie separată. După cum cunoaşteţi, a doua zi, seara, a apărut o declaraţie separată a şase ţări ce au participat la întîlnirea Comitetului Politic Consultativ, care a avut loc la Sofia.

România s-a pronunţat şi se pronunţă pentru un tratat de neproliferare. Considerăm însă că trebuie să se depună în continuare eforturi pentru a se obţine îmbunătăţirea acestui tratat, îndeosebi în ce priveşte angajamentul de a se întreprinde măsuri privind trecerea la dezarmarea nucleară, acordarea de garanţii ţărilor care renunţă la arma nucleară că nu se va folosi împotriva lor această armă şi nu vor fi supuse şantajului cu ea, asigurarea posibilităţii folosirii nelimitate de către toate statele a energiei nucleare în scopuri paşnice. Activitatea desfăşurată timp de peste un an la Geneva în cadrul Comisiei de dezarmare a dovedit că dacă se acţionează în această direcţie se pot obţine încă îmbunătăţiri. Să facem în aşa fel încît tratatul de neproliferare să corespundă în condiţii cît mai bune intereselor tuturor popoarelor, cauzei socialismului, securităţii şi păcii în lume.

La întîlnirea de la Dresda ţara noastră n-a fost invitată. Nu facem pentru aceasta nici un reproş nimănui. Ceea ce ne-a reţinut însă atenţia este faptul că la această întîlnire s-au pus în discuţie probleme ale activităţii C.A.E.R.-ului şi ale Comandamentului Forţelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varşovia. Considerăm că discutarea unor asemenea probleme, care se referă la organisme internaţionale la fondarea cărora România a luat parte, nu se poate face numai de către *unele* ţări membre. Ne miră faptul că s-a discutat despre Comandamentul militar al statelor participante la Tratatul de la Varşovia, deoarece la Sofia s-a hotărît de către toate delegaţiile ca miniştrii forţelor armate să elaboreze, într-un termen de şase luni, propuneri pentru îmbunătăţirea activităţii acestui comandament. De asemenea, este de neînţeles de ce s-a pus în discuţie la Dresda activitatea C.A.E.R.-ului, cînd organismele acestuia se întîlnesc cu o regularitate, s-ar putea spune matematică.

Aşa cum a dovedit experienţa de pînă acum, asemenea acţiuni şi procedee nu sînt de natură să contribuie la întărirea acestor organisme, la sporirea încrederii, colaborării şi unităţii ţărilor socialiste.

După cum se ştie, la Consfătuirea ţinută la Bucureşti în iulie 1966, toate statele s-au pronunţat pentru desfiinţarea Pactului N.A.T.O., concomitent cu a Tratatului de la Varşovia; în acelaşi timp a fost afirmată hotărîrea tu-

turor statelor participante ca atîta timp cît va exista N.A.T.O. să fie menținut și Tratatul de la Varșovia. În spiritul acestei declarații comune a statelor participante la Consfătuirea de la București, țara noastră este hotărîtă să-și aducă contribuția sa nemijlocită la activitatea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, inclusiv la activitatea Comandamentului militar al statelor participante la acest tratat.

Ca țară socialistă, România — fie că Tratatul de la Varșovia va exista, fie că nu — va milita neabătut pentru întărirea colaborării cu țările socialiste în toate domeniile, inclusiv în domeniul militar.

De asemenea, țara noastră se pronunță pentru dezvoltarea colaborării cu țările din cadrul C.A.E.R., în spiritul Statutului și al principiilor fundamentale adoptate de statele membre. În același timp, militām pentru dezvoltarea multilaterală a colaborării economice, științifice cu toate țările sistemului mondial socialist, considerînd că în felul acesta ne îndeplinim îndatorirea atît față de poporul nostru, cît și față de cauza socialismului în întreaga lume.

În ce privește Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești, nu o dată partidul nostru a afirmat cu claritate poziția sa, arătînd că se pronunță pentru dezvoltarea contactelor, a legăturilor bi și multilaterale între partide, inclusiv pentru o consfătuire a partidelor comuniste și muncitorești, care să ducă la întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Activitatea desfășurată în ultimii ani demonstrează pregnant consecvența cu care partidul nostru aplică această politică.

În ce privește lucrările comisiei pregătitoare, care au loc în aceste zile la Budapesta, trebuie să arătăm că ne-a fost trimisă din partea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar o scrisoare prin care Partidul Comunist Român este invitat să trimită o delegație la lucrările acestei comisii. Comitetul Central a analizat această problemă și a ajuns la concluzia că pentru a putea lua în considerare participarea la consfătuire, la lucrările comisiei pregătitoare și, în general, la pregătirea consfătuirii este necesar să se realizeze în prealabil un acord public, că atît la comisia pregătitoare, cît și la consfătuire nu vor fi atacate și criticate alte partide frățești, indiferent dacă acestea participă sau nu la lucrările comisiei sau la consfătuire. De ce punem în felul acesta problema, tovarăși ? Pentru că practica, experiența de pînă acum au demonstrat că tocmai atacurile la adresa altor partide au contribuit într-o măsură însemnată la înrăutățirea relațiilor, la adîncirea divergențelor, la starea de lucruri existentă astăzi în mișcarea comunistă și muncitorească internațională. Considerăm că și în viitor trebuie să stăm pe această poziție, pentru că ea corespunde cerințelor actuale din mișcarea comunistă, necesităților de normalizare a relațiilor dintre partide, ale întăririi unității lor de luptă împotriva imperialismului. Subliniind acest deziderat nu ne gîndim în nici un fel să îngrădim dreptul altor partide de a-și expune părerile pe care le împărtășesc ; dar atunci cînd organizăm împreună o consfătuire internațională este absolut firesc că trebuie să ajungem în prealabil la o înțelegere, la un acord reciproc acceptabil asupra caracterului întîlnirii, asupra spiritului în care se vor pune și se vor dezbate problemele.

Partidul nostru este hotărît să militeze neabătut și să acționeze cu toată fermitatea pentru dezvoltarea legăturilor sale cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare naționale, cu toate forțele antiimperialiste, să acționeze pentru normalizarea relațiilor dintre partide, pentru întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești, fiind convins că în felul acesta își îndeplinește datoria sa de detașament activ al clasei muncitoare internaționale.

Tovarăși,

După cum vedeți, plenara Comitetului Central a dezbătut probleme importante și a luat hotărîri de mare însemnătate pentru activitatea partidului și țării noastre.

Merită subliniat faptul că în discuțiile care au avut loc aici s-a evidențiat unanimitatea cu care activul de partid din Capitala patriei noastre sprijină întreaga politică internă și externă a României, a partidului nostru comunist.

Îmi exprim convingerea că activul de partid, comuniștii, toți cetățenii Capitalei, la fel ca întregul partid și întregul popor, vor înfăptui cu toată hotărîrea linia generală a partidului stabilită la Congresul al IX-lea și la Conferința Națională. Sînt convins, de asemenea, că organizația de partid a municipiului București va sta mereu în primele rînduri în lupta pentru obținerea de noi și noi victorii în desăvîrșirea construcției socialiste, în creșterea bunăstării poporului, în ridicarea națiunii noastre socialiste pe culmile înalte ale societății comuniste.

Apărut aprilie 1968. C.Z. pentru biblioteci 3 CP (R)—2=59

Tiparul executat sub comanda nr. 6869/80 340 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România